

T.C.
ADANA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
12. HUKUK DAİRESİ

Dosya No : 2024/1419
Karar No : 2024/1606

Başkan :
Üye :
Üye :
Katip :

İncelenen Kararın
Mahkemesi : Adana 1. İş Mahkemesi
Numarası : 2024/
Davacı :

Vekili : Av. Ramazan Tekin [16353-53472-65367] Uets
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu [35773-73770-62988] Ets
Vekili :
Davanın Konusu : İş (kurum İşleminin İptali İstemli)
Karar Tarihi : 11/09/2024
Karar Yazım Tarihi : 11/09/2024

TÜRK MİLLETİ ADINA HÜKÜM VEREN
ADANA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 12. HUKUK DAİRESİ'NCE

HMK 341/1/b, 389, 394/5 düzenlemeleri kapsamında, davalının yokluğunda verilen ihtiyati tedbir talebinin kabulüne karşı yapılan itirazın, ilk derece mahkemesince reddine dair karara karşı, davalı vekilince istinaf yoluna başvurulmuş olmakla, dosya incelendi, gereği görüşülüp düşünüldü.

OLAYLAR:

Dava: Kanser hastası olan davacının kullanmış olduğu ilaç bedelinin kurum tarafından karşılanması gerektiğinin tespitine ilişkindir.

Davacı vekili: davaya konu ilaç bedelinin kurumca karşılanması yönünde ihtiyati tedbir kararı verilmesini talep etmiştir.

Mahkemece, davalının yokluğunda, “*Tedbir talebinin kabulü ile; tedbir kararı hakkında yeniden bir karar verilmeye kadar davacının mevcut hastalığı nedeniyle kullanmak zorunda olduğu "ORSERDU" isimli ilaç bedelinin tarihleri arasında SGK tarafından kesinti yapılmadan tedbiren karşılanmasına,*” karar verilmiş, bu karara karşı davalı tarafından yapılan itirazın reddine karar verilmiştir.

Davalı vekili istinafında, itirazlarının reddine dair mahkeme kararının kaldırılmasına, itirazlarının kabulü ile ihtiyati tedbir kararının kaldırılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

DEĞERLENDİRME VE KABUL:

Uyuşmazlığa konu ihtiyati tedbir kararına ilişkin HMK 389/1, ve 390 maddesi

düzenlemeleri aşağıdaki gibidir.

“Madde 389- (1) Mevcut durumda meydana gelebilecek bir değişme nedeniyle hakkın elde edilmesinin önemli ölçüde zorlaşacağından ya da tamamen imkânsız hâle geleceğinden veya gecikme sebebiyle bir sakıncanın yahut ciddi bir zararın doğacağından endişe edilmesi hâllerinde, uyuşmazlık konusu hakkında ihtiyati tedbir kararı verilebilir.

Madde 390- (1) İhtiyati tedbir, dava açılmadan önce, esas hakkında görevli ve yetkili olan mahkemeden; dava açıldıktan sonra ise ancak asıl davanın görüldüğü mahkemeden talep edilir.

(2) Talep edenin haklarının derhâl korunmasında zorunluluk bulunan hâllerde, hâkim karşı tarafı dinlemeden de tedbire karar verebilir.

(3) Tedbir talep eden taraf, dilekçesinde dayandığı ihtiyati tedbir sebebinin ve türünün açıkçabelirtmek ve davanın esası yönünden kendisinin haklılığını yaklaşık olarak ispat etmek zorundadır.

Madde 391- (1) Mahkeme, tedbire konu olan mal veya hakkın muhafaza altına alınması veya bir yedimeine tevdi ya da bir şeyin yapılması veya yapılmaması gibi, sakıncayı ortadan kaldıracak veya zararı engelleyecek her türlü tedbire karar verebilir.”

Anayasamız temel hak ve ödevleri teminat altına almış, 17. Maddesinde herkesin yaşama hakkına, 60. Maddesinde herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğunu, devletin sosyal güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alacağını ve teşkilatı kuracağını hükme bağlamıştır. Devletin iktisadi ve sosyal ödevlerinin sınırlarının belirlendiği 65. Maddede ise, söz konusu görevlerin amaçlarına uygun önceliklerinin gözetilerek mali kaynakların yeterliliği ölçüsünde yerine getirileceği yönünde düzenleme getirilmiştir.

5510 Sayılı Sosyal Sigortala ve Genel Sağlık Sigortası Kanunun 62 ila 74. Maddeleri arasında, sosyal güvenlik kapsamında sağlık ve diğer hizmetlerinden kimlerin yararlanacağı, yararlanma süresi, kurumca finansman sağlanmayacak sağlık hizmetleri, sağlanacak hizmetlerin kapsamı, sağlık hizmetlerinden yararlanma şartları ve katılım payları, sağlık hizmetlerinden yararlanma usulleri, sağlık hizmetlerinin ödenecek bedellerinin belirlenmesi, hizmetlerin sağlanması ve sağlık giderlerinin ödenmesi yöntemleri konularında ayrıntılı düzenlemelere yer verildiği görülmektedir.

Kanunun uygulanmasının gösterilmesi amacıyla, 23.08.2008 Tarih 26976 Sayılı Resmi gazetede yayımlanan "Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik", 26.03.2016 Tarih 29665 Sayılı Resmi gazetede yayımlanan "Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Hizmeti Satın Alım Sözleşmelerinin/protokollerinin Hazırlanması Ve Akdedilmesine İlişkin Yönetmelik", 10.02.2016 Tarih 29620 Sayılı Resmi gazetede yayımlanan "Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Sağlık Sigortası Alternatif Geri Ödeme Yönetmeliği" aynı resmi gazete yer alan "İlaç Geri Ödeme Yönetmeliği", 01.08.2019 Tarih 30849 Sayılı Resmi gazetede yayımlanan "Türkiye İlaç Ve Tıbbi Cihaz Kurumu Bilimsel Danışma Komisyonlarının Teşkili Ve Görevleri Hakkında Yönetmelik" hükümleri kanuni mevzuatımızda yer almaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğinin 3/1g Maddesinde "sağlık uygulama tebliği (SUT)" tanımlanmıştır. "Sağlık Uygulama Tebliği: Kurumca finansmanı sağlanan sağlık hizmetlerine ait ücretler ile tedavi yardımlarının verilmesine ilişkin usul ve esasların belirlendiği Kurumca yayımlanan ilgili yıl Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğini" ifade etmektedir.

Aynı yönetmeliğin 4. Maddesinde, yönetmelik gereğince kurulacak komisyonla ilgili düzenleme getirilmiştir. "Madde 4- (1) (Değişik fıkra: 25/12/2013-28862 S.R.G. Yön./2. md.) Komisyon; Kurum Başkanının başkanlığında, Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürü ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını, Maliye Bakanlığını, Sağlık Bakanlığını, Kalkınma Bakanlığını ve

Hazine Müsteşarlığını temsilen Genel Müdür düzeyinde birer üye ile üniversite sağlık hizmeti sunucularını temsilen Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından bildirilip Bakanlıkça belirlenecek olan bir üye ve özel sağlık hizmeti sunucularını temsilen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından bildirilip Bakanlıkça belirlenecek olan bir üye olmak üzere dokuz üyeden oluşur.

(2) Kurum Başkanı, Komisyon Başkanı olarak Kurum Başkan Yardımcısı veya Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürünü de görevlendirebilir. Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürünün Komisyon Başkanı olarak görevlendirilmesi hâlinde Kurumu temsil edecek diğer üye (Değişik ibare: 25/12/2013-28862 S.R.G. Yön./4. md.) Daire Başkanı olur.

(3) Her bir kurumun Komisyondaki asıl üyesi kadar en az daire başkanı düzeyinde yedek üyesi de belirlenir. Komisyonun asıl üyelerinin toplantıya katılamadıkları durumlarda yerlerine yedek üyeler aynı yetkilerle toplantılara katılır."

İlaç Geri Ödeme Yönetmeliğinin 4. Maddesinde ilaç geri ödeme komisyonunun teşekkülü düzenlenmiştir. "İlaç Geri Ödeme Komisyonu aşağıda belirtilen şekilde teşekkül eder.

a) İlaç Geri Ödeme Komisyonu; Kurum Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürü başkanlığında, Kurum Başkanının görevlendireceği Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğü bünyesinde görevli biri İlaç ve Eczacılık Daire Başkanı olmak üzere 3 daire başkanı, Maliye Bakanlığının ve Sağlık Bakanlığının görevlendireceği en az daire başkanı düzeyinde ikişer temsilci ile Kalkınma Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının görevlendireceği en az daire başkanı düzeyinde birer temsilcinin katılımıyla 10 asıl üyeden oluşur.

b) İlaç Geri Ödeme Komisyonu Başkanının katılamayacağı toplantılara başkanlık etmek üzere Kurum Genel Sağlık Sigortası genel müdür yardımcılarında biri İlaç Geri Ödeme Komisyonu Başkanı tarafından görevlendirilir. İlaç Geri Ödeme Komisyonu Başkanının katılamayacağı toplantılara görevlendirilmiş olan genel müdür yardımcısı aynı yetkilerle başkanlık eder.

c) İlgili kurumlarca, İlaç Geri Ödeme Komisyonu Başkanı hariç olmak üzere, İlaç Geri Ödeme Komisyonundaki asıl üye sayısı kadar en az şube müdürü veya konu ile ilgili uzman düzeyinde yedek üye belirlenir. İlaç Geri Ödeme Komisyonu üyelerinin herhangi bir nedenle görevinden ayrılması durumunda komisyon üyelikleri için yeni görevlendirilen üyeler Kuruma bildirilir. İlaç Geri Ödeme Komisyonu üyelerinin geçici görev, izin, hastalık gibi nedenlerle görevleri başında bulunamadıkları durumlarda aynı yetkilerle yedek üyeler toplantılara katılır. Üyeler dışındaki kişiler toplantılara ancak davet edilmeleri halinde katılabilirler.

ç) İlaç Geri Ödeme Komisyonuna katılacak asıl ve yedek üyeler Gizlilik ve Etik Kurallar Belgesini imzalayarak görevlerine başlarlar."

Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Sağlık Sigortası Alternatif Geri Ödeme Yönetmeliği, Madde 4 - "(1) Komisyon, aşağıda belirtilen şekilde teşekkül eder:

a) Komisyon; Kurum Başkanı başkanlığında, Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürü ile Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının en az daire başkanı düzeyinde görevlendireceği birer temsilci olmak üzere 6 asıl üyeden oluşur.

b) (a) bendinde sayılan bakanlık ve ilgili kurumlarca aynı yetkilere sahip olduğu belirtilerek Komisyon Başkanı hariç olmak üzere, Komisyondaki asıl üye sayısı kadar da en az daire başkanı düzeyinde kişiler yedek üye olarak bildirilir.

c) Komisyon Başkanının toplantılara katılamayacağı durumlarda Komisyon, Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürü başkanlığında toplanır.

ç) Üye isimleri ve üye değişikliği halinde yeni üye isimleri, yazılı olarak Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğüne bildirilir.

d) Komisyona katılacak üyeler gizlilik ve etik kurallar belgesini imzalayarak görevlerine başlar.

e) İlgili kurumlar, üyelerin Komisyon toplantılarına katılımını sağlamakla yükümlüdür."

Türkiye İlaç Ve Tıbbi Cihaz Kurumu Bilimsel Danışma Komisyonlarının Teşkilî Ve Görevleri Hakkında Yönetmelik ile, aşağıdaki düzenlemeler getirilmiştir.

"Madde 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunca yürütülmekte

olan iş ve işlemlerde bilimsel danışmanlık yapacak komisyon üyelerinin seçimi ile görev ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Madde 2 – (1) Bu Yönetmelik, Kurum tarafından yürütülmekte olan iş ve işlemlerde bilimsel danışmanlık yapacak komisyonları ve üyeleri kapsar.

Madde 3 – (1) Bu Yönetmelik? 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 796 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Komisyonların Teşkili ve Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları

Komisyonların teşkili ve komisyonlarda görev alacak kişiler

Madde 5 – (1) Kurum tarafından, ihtiyaç duyulan alanlarda komisyonlar teşkil edilir. Komisyonların sayısı ve nitelikleri Kurum tarafından belirlenir. Komisyonlarda görev alacaklar; Kurum personeli de dâhil olmak üzere alanında uzman kişilerden seçilir. Kurum Başkanı ve yardımcıları komisyonların doğal üyesidir.

Madde 7 – (1) Kurumun görev alanına giren iş ve işlemlerden ihtiyaç duyulan alanlarda bilimsel danışmanlık yapmak ve görüş bildirmekle görevlidir. Komisyon kararları tavsiye niteliğinde olup Kurum açısından bağlayıcılığı yoktur."

Başta Anayasamızın düzenlemeleri olmak üzere mevzuat hükümleri göz önüne alındığında, sosyal güvenlik hakkının iç hukukumuzda teminat altına alındığı anlaşılmaktadır. Bunun yanında uluslararası hukukta bir çok metin de sosyal güvenlik hakkını teminat altına alan düzenlemeler getirmiş, söz konusu uluslar arası hukuk düzenlemeleri Devletimizce bu andlaşmalar onaylanmak suretiyle özellikle Anayasanın 90. maddesi hükmü ile etkinlikleri artırılarak iç hukukumuzda taşınmış ve uyulması zorunlu hükümler haline getirilmişlerdir.

Devletin sosyal güvenlik hakkının sağlanması yönündeki yükümlülüklerini mali olanakları ölçüsünde yerine getireceği de Anayasamızın 65. Maddesi kapsamında hüküm altına alınmıştır.

Sosyal güvenlik hakkının sağlanması açısından, sosyal güvenlik alanında yaşanan genişlemeler ve günümüz ekonomik koşulları karşısında sosyal güvenlik hizmetlerinin finansmanın sağlanmasını önemli ve karmaşık bir sorun haline getirmiştir. 2010 yılı itibariyle SGK harcamalarının %80 i sağlık harcamalarına gitmeye başlamıştır. (Güzel, Ali; Okur, Ali Rıza; Caniklioğlu Nurşen, Sosyal Güvenlik Hukuku, Beta Basım Yayım, İstanbul 2016, s. 62, 783)

Çözümü gereken uyuşmazlıkla ilgili muhakeme faaliyetinin, hukuki boyutu yanında, tıbbi, ahlaki (etik), mali ve farmakoekonomik boyutlarının bulunduğu gözden uzak tutulmamalıdır.

Ekonomi ve sağlık ekonomisi kavramları oldukça eski tarihlere dayanmaktadır. Ancak Farmakoekonominin temel analizlerinden olan maliyet - yarar ve maliyet - etkinlik kavramları, ilk kez yetmişli yılların sonlarında Minnesota Üniversitesi'nden McGhan, Rowland ve Bootman eczacılık literatürüne kazandırılmıştır.

Tüm ekonomik disiplinlerde olduğu gibi sağlık ekonomisi alanında da amaç, sağlık hizmetlerinde kullanılan kaynakların en verimli ve etkin biçimde kullanılmasıdır.

Farmakoekonomi; maliyet-yarar, maliyet-etkinlik, maliyet-minimizasyon, ve maliyetkullanım analizlerine başvurarak, değişik farmasötik ürünleri kıyaslayan veya bir tedavi yöntemini alternatif ilaç tedavileri ile karşılaştıran ekonomi dalıdır. Bazen sonuçların (çıktıların) araştırılması olarak da bahsedilir.

Farmakoekonomik analizler eldeki kaynakların verimli bir biçimde kullanılmasına olanak sağlamaktadır. Bu şekilde daha düşük maliyetle daha etkin bir tedavi veya tıbbi girişim söz konusu olabilmektedir. (Yeğenoğlu, Selen; Emre, Hale, Farmakoekonomi Alanında Temel Kavramlar, Ankara Ecz. Fak. Derg.33 (1) 41 - 61, 2004, s. 42, 44, 48, 60,)

(<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/24/1106/13112.pdf>)

Bu açıklamalar ve varılacak hukuki sonuçlar, hukuki açıdan hiç bir suretle insan yaşamının salt ekonomik gerekliliklere göre değerlendirildiği anlamında yorumlanmamalıdır. Tartışılan ve çözümüne çalışılan hukuki sorun, sosyal güvenlik hakkı kapsamında bir tek bireyin yaşam hakkıyla, toplumun tamamına tanınan sosyal güvenlik hakkının sağlanabilmesi arasındaki dengenin sağlanabilmesi sorunudur.

Dosya kapsamında, davacının kanser hastası olduğuna, teşhis ve tedavilerine dair belgeler mevcuttur. Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun yazılarından, talebe konu ilacın davacının hastalığının tedavisinde kullanılmasının uygun olduğunun, eşdeğerinin bulunmadığının bildirildiği görülmüştür.

Uyuşmazlık konusu, HMK 389 ve 390 Maddeleri kapsamında değerlendirildiğinde, davacının hastalığının seyrinde yaşanan değişimler nedeniyle, tedbir kararına konu ilacın kullanılmamasının yaşam ve sağlık hakkının teminini önemli ölçüde zorlaşacağı ya da imkansız hale getireceği hususlarının ortaya konulması ve bu hususun yaklaşık olarak ispat edilmesi gerekliliği ortadadır.

Dosya kapsamında yer alan Hastanesinin/2024 tarih ve 2024/.... numaralı raporu ile talebe konu ilacın kullanımının davacı için hayati önemi haiz olduğunun bildirildiği görülmüştür.

Yapılan açıklamalara, anılan kanuni düzenlemelere ve özetlenen dosya kapsamına göre Mahkemece verilen ihtiyati tedbir kararının ve bu karara vaki itirazın reddine dair kararın kanuna ve olaya uygun olduğu kanaatine varılmış, davalının istinaf talebinin reddine karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda izah edildiği üzere;

- I. Davalı vekilinin istinaf taleplerinin REDDİNE.
- II. Davalı Kurum harçtan muaf olduğundan harç tahsiline yer olmadığına,
- III. İstinaf incelemesi sırasında duruşma açılmadığından vekalet ücreti takdirine yer olmadığına,
- IV. İstinaf yargılama giderlerinin istinaf başvurusunda bulunan taraf üzerinde bırakılmasına.

Dosya üzerinden yapılan inceleme neticesinde, 11/09/2024 tarihinde HMK 394/5 hükmü gereğince kesin olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.

.....
..
Başkan

.....
..
Üye
 e-imzalı

....
..
Üye
 e-imzalı

.....
..
Katip
 e-imzalı

MUHALEFET ŞERHİ:

İncelenen dosya kapsamında verilen geçici hukuki koruma kararına ilişkin yapılacak denetimde göz önünde bulundurulması gereken ilk düzenlemelere, yukarıda sayın çoğunluğun gerekçesinde yer verilmiştir. Burada tekrarlamaya gerek bulunmamaktadır.

Dosya kapsamındaki uyuşmazlığın esasının çözümü ile ilgili göz önünde bulundurulması gereken kanun ve yönetmelik düzenlemeleri de aşağıya alınmıştır.

Anayasamız temel hak ve ödevleri teminat altına almış, 17. Maddesinde herkesin yaşama hakkına, 60. Maddesinde herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğunu, devletin sosyal güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alacağını ve teşkilatı kuracağını hükme bağlamıştır. Devletin iktisadi ve sosyal ödevlerinin sınırlarının belirlendiği 65. Maddede ise, söz konusu görevlerin amaçlarına uygun önceliklerinin gözetilerek mali kaynakların yeterliliği ölçüsünde yerine getirileceği yönünde düzenleme getirilmiştir.

Genel sağlık sigortasına ilişkin düzenlemelere, 5510 Sayılı Kanunun 60 - 78. Maddeleri arasında yer verilmiştir. Uyuşmazlığın çözümünde göz önünde bulundurulması gereken hükümler, sağlık hizmetleri ve diğer haklarla bunlardan yararlanmayı, kurumca sağlanan sağlık hizmetleri ve diğer haklarla finansmanı sağlanan sağlık hizmetlerini ve nihayet kurumca finansmanı sağlanmayacak sağlık hizmetlerini düzenleyen 62, 63 ve 64. Maddeleridir.

5510 Sayılı Kanunun 64/3 düzenlemesi 3. Fıkrası *"Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak, Kurumca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."* hükmünü getirmiştir.

Bu düzenleme doğrultusunda aşağıda yer verilen yönetmelikler çıkarılmıştır.

18.04.2014 tarih ve 28976 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Genel Sağlık Sigortası Uygulamaları Yönetmeliğinin 1. Maddesi *"Bu Yönetmeliğin amacı, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun genel sağlık sigortası uygulamalarına ilişkin usul ve esaslarını düzenlemektir."* şeklindedir. Kurum söz konusu düzenlemelere dayanarak Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) yayınlamak suretiyle kurumca finansmanı karşılanacak sağlık hizmetlerini belirlemektedir.

Yine Kanunun uygulanmasının gösterilmesi amacıyla, 23.08.2008 Tarih 26976 Sayılı Resmi gazetede yayımlanan "Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik", 26.03.2016 Tarih 29665 Sayılı Resmi gazetede yayımlanan "Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Hizmeti Satın Alım Sözleşmelerinin/protokollerinin Hazırlanması Ve Akdedilmesine İlişkin Yönetmelik", 10.02.2016 Tarih 29620 Sayılı Resmi gazetede yayımlanan "Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Sağlık Sigortası Alternatif Geri Ödeme Yönetmeliği" aynı resmi gazete yer alan "İlaç Geri Ödeme Yönetmeliği", 01.08.2019 Tarih 30849 Sayılı Resmi gazetede yayımlanan "Türkiye İlaç Ve Tıbbi Cihaz Kurumu Bilimsel Danışma Komisyonlarının Teşkili Ve Görevleri Hakkında Yönetmelik" hükümleri kanuni mevzuatımızda yer almaktadır.

26976 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan, Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğinin 3/1g Maddesinde "sağlık uygulama tebliği (SUT)" tanımlanmıştır. "Sağlık Uygulama Tebliği: Kurumca finansmanı sağlanan sağlık hizmetlerine ait ücretler ile tedavi yardımlarının verilmesine ilişkin usul ve esasların belirlendiği Kurumca yayımlanan ilgili yıl Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğini" ifade etmektedir.

29620 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Sağlık Sigortası Alternatif Geri Ödeme Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Türkiye İlaç Ve Tıbbi Cihaz Kurumu Bilimsel Danışma Komisyonlarının Teşkili Ve Görevleri Hakkında Yönetmelik çıkarılmıştır.

Söz konusu yönetmeliklerle getirilen düzenlemelere, buna ilişkin dairemiz uygulamalarına ilişkin açıklamalar, daha önce verilen bir çok hükmümüzde yer almıştır. Buna ilişkin emsal dosyalara ilişkin bir kısım esas karar bilgilerine aşağıda yer verilmiştir.

Geçici hukuki koruma talepleri ile ilgili olarak, Adana Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesinin 05.10.2022 Tarih 2022/1693 Esas 2022/1326 Karar, 27.10.2022 Tarih

2022/1755 Esas 2022/1351 Karar, 02.11.2022 Tarih 2022/1635 Esas 2022/1392 Karar, 27.12.2022 Tarih 2022/2182 Esas 2022/1780 Karar, 30.12.2022 Tarih 2022/2213 Esas 2022/1839 Karar, 18.01.2023 Tarih 2023/95 Esas 2023/26 Karar, 19.04.2023 Tarih 2023/338 Esas 2023/ 420 Karar, 12.01.2024 Tarih 2024/ 123 Esas 2024/89 Karar Sayılı İlamları.

Esas ilişkin olarak ise 18.07.2023 Tarih 2022/1045 Esas 2023/973 Karar, 18.07.2023 Tarih 2022/1175 Esas 2023/968 Karar, 20.10.2023 Tarih 2023/525 Esas 2023/ 1378 Karar, 15.01.2024 Tarih 2023/1565 Esas 2024/101 Karar sayılı ilamları.

Dairemizin uyuşmazlığa ilişkin Anılan 2023/525 Esas 2023/1378 Karar sayılı ilamında

"...Başta Anayasamızın düzenlemeleri olmak üzere, yukarıda ayrıntılı olarak yer verilen mevzuat hükümleri göz önüne alındığında, sosyal güvenlik hakkının iç hukukumuzda teminat altına alındığı anlaşılmaktadır. Bunun yanında uluslararası hukukta bir çok metin de sosyal güvenlik hakkını teminat altına alan düzenlemeler getirmiş, söz konusu uluslararası hukuk düzenlemeleri Devletimizce bu andlaşmalar onaylanmak suretiyle özellikle Anayasanın 90. maddesi hükmü ile etkinlikleri arttırılarak iç hukukumuzda taşınmış ve uyulması zorunlu hükümler haline getirilmişlerdir.

Devletin sosyal güvenlik hakkının sağlanması yönündeki yükümlülüklerini mali olanakları ölçüsünde yerine getireceği de Anayasamızın 65. Maddesi kapsamında hüküm altına alınmıştır.

...

Türk Yargı Uygulamasında da, kanunun yukarıda anılan düzenlemelerine karşın, Yaşam hakkının korunması adına, SUT kapsamında yer almamasına karşın, kimi sağlık hizmetlerinin finansmanın kurum tarafından karşılanması yönünde hükümler verildiği, bu suretle kişinin yaşam hakkı, sosyal güvenliğin sürdürülebilirliği ve kanuni düzenlemeler arasında bir dengenin sağlanmaya çalışıldığı görülmektedir. Bu kararlar tıp biliminin gerekliliklerine ve bilimsel verilere dayalı olarak sağlık kurulu raporları doğrultusunda verilebilmektedir.

Başka bir ifade ile, ilgili hekim ya da hekimlerce bir hastalığın teşhis ya da tedavisinde SUT kapsamında olmayan bir ilaç ya da gerecin kullanılması ve bu tedavi için yapılan harcamaların kurum tarafından karşılanmasının talep edilmesi halinde, ilgili hekimlerin tedaviye ilişkin söz konusu karar ve uygulamaları, söz konusu tedavinin alternatifinin bulunup bulunmadığı, hastanın şifa bulmasına katkıda bulunup bulunmadığı, takvim ve klinik ömrünü uzatıp uzatmadığı, tedavinin klinik araştırma ya da deney amaçlı kullanılıp kullanılmadığı, tedavinin tıbbi etik ve ekonomik açıdan kullanımının, etkin, etik ve ekonomik olup olmadığı yönlerinden farklı bir sağlık kurulu heyeti tarafından denetlenilmesi istenmekte, bu kapsamda hazırlanan rapor içeriğine göre, SUT kapsamında yer almayan bir tedavi uygulamasının bedelinin kurum tarafından karşılanıp karşılanmayacağına karar verilmektedir.

Bu açıklamalar kapsamında, Yargı makamlarınca yapılan uygulamanın, istisnai nitelikte bir uygulama olduğu ortaya çıkmaktadır. Aksi kabul, yukarıdan beri izahına çalışılan kanuni düzenlemelere rağmen, ilgili hekimlerce öngörülen bütün tedavilerin, SUT kapsamında olup olmadıklarına bakılmaksızın kurum tarafından karşılanması anlamına gelecektir ki bu durumun kabulü mümkün değildir..." Şeklinde ifadelere yer verilmiştir.

Öğretide ve yerleşik yargı kararlarında kabul gördüğü üzere, uyuşmazlığın esasını çözümler nitelikte bir geçici hukuki koruma kararı verilmesi mümkün değildir. Dairemizce bu güne kadar yapılan uygulamada, insan yaşamının ve yaşam hakkının önemi göz önüne alınarak bu kural göz ardı edilmiş, insan yaşamının korunmasına öncelik verilerek, talebe konu ilaç bedellerinin tedbiren davalı kurum tarafından karşılanmasına dair verilen kararlara yapılan itirazların reddine karşı davalı istinaf taleplerinin reddine karar verilmiştir.

Ancak gelineen noktada, incelenen dosyalar kapsamında, tedbire konu ilaçların insan yaşamı açısından hayati önemi haiz olup olmadığı yönünde düzenlenen tıbbi raporların, tedavinin başlangıcında ilaç henüz belirli bir süre kullanılmadan peşinen hazırlanmış, birbirinin tekrar eden raporlar olduğu, ilaç kullanımlarının fayda maliyet, etkinlik ve tıbbi etik açılarından değerlendirmelerinin rapor hazırlayan hekimlerce hükme esas alınabilir kapsamda yapılmadığı, raporların müşahhas vakaları tam olarak ortaya koymaktan uzak

olduğu, birbirini tekrar eden ifadelerden ibaret raporlar olduğu görülmüştür.

Diğer yandan eldeki uyuşmazlığın çözümünün, tıp biliminin verileri yanında, sosyal güvenliğin sürdürülebilirliği ve finansmanın sağlanması konuları ile de yakından ilgili olduğu, bir hastanın sosyal güvenliğe ulaşım hakkıyla ilgili verilecek kararlar ve sağlanacak imkanların sosyal güvenlik ve sağlık hizmeti bekleyen diğerlerinin haklarını ortadan kaldırır nitelikte olmaması gerektiği de gözden uzak bulundurulmamalıdır. Bu hususta ise dosyada her hangi bir yaklaşık ispat vasıtası bulunmamaktadır.

Bu haliyle davacının, tedbir kararı verilmemesi halinde davacının yaşamının önemli ölçüde tehlikeye gireceği ya da geri dönülemez zararlar meydana geleceğinin yaklaşık olarak ispatlandığının kabulü de mümkün görülmemektedir.

Zira davacının hayatı, دچار olduğu hastalık nedeniyle zaten önemli ölçüde tehlikeye girmiştir. Bu tehlikenin talebe konu ilacın kullanımıyla bertaraf edileceği ise yaklaşık olarak dahi ispat edilememiştir. Birbirini tekrar eden raporlara dayalı olarak bu hususun kabulü mümkün görülmemektedir.

Ayrıca dosya kapsamında kararlaştırılması gereken bir husus da söz konusu ilacın bedelinin Sut kapsamında yer almamasına karşın davalı kurum tarafından karşılanıp karşılanmayacağı meselesidir. Bununla ilgili de dosyada bir ispat vasıtası bulunmamaktadır.

İncelenen uyuşmazlığın Yasama, Yürütme ve Yargı erklerinin yetki alanlarının tam da kesişim noktasında bulunduğu da göz önünde bulundurulması gereken bir husustur. Anayasamızın 65. Maddesi de göz önüne alındığında, Yasama tarafından gerekli kanuni düzenlemelerin yapıldığı, Yürütme tarafından ilgili yönetmeliklerin çıkarıldığı ve uygulandığı görülmektedir.

Yapılan bu açıklamalara göre, dosya kapsamında verilen ihtiyati tedbir kararının uyuşmazlığın esasını çözümler nitelikte olduğu ve yine uyuşmazlıkla ilgili çözümü gereken hukuki sorunlara ilişkin vakıaların yaklaşık olarak dahi ispatlanamamış olduğu bu nedenlerle davalı vekilinin istinaf taleplerinin kabulüne verilen tedbir kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerektiği görüşü ile sayın çoğunluğun görüşlerine katılmıyorum.

.....
Başkan (....)

 e-imzalı

